

Biến động giá cổ phiếu Lyft từ khi niêm yết vào cuối tháng 3.2019 (Nguồn: Yahoo Finance).

Sau gần nửa năm IPO và niêm yết, cổ phiếu của hai ứng dụng gọi xe liên tiếp là Uber và Lyft đã giảm giá liên tục 28% và 47% trái ngược với những kỳ vọng và mức giá trước đó.

T mức giá 47 tỷ USD hiện tại, ứng dụng chia sẻ phòng liên tiếp là WeWork đang cân nhắc giảm mức giá xuống còn 10 đến 12 tỷ USD, theo Reuters. Việc IPO của WeWork đang trì hoãn và chưa có kế hoạch cụ thể.

Ứng dụng chia sẻ phòng cho thuê liên tiếp là Airbnb và ra thông báo sẽ IPO trong năm 2020. Trước đó Airbnb đã từng lên tiếng về việc IPO năm 2019, nhưng người sáng lập Nathan Blecharczyk nói với Business Insider hồi tháng Ba “Chúng tôi nói về việc chuẩn bị và sẵn sàng IPO năm 2019 nhưng không có nghĩa là sẽ IPO trong năm này”.

Ông Hà Ngọc Chính, Giám đốc Phát triển kinh doanh Công ty Cổ phần Vin thông Tin và Truyền Thông, cho rằng, giá trị của một startup phụ thuộc vào tiềm năng phát triển, tình trạng của mô hình kinh doanh, sự linh hoạt, và những thách thức cạnh tranh trong tương lai. Đó là những chỉ số định tính, các chỉ số khó xác định, và dễ bị thổi phồng hay giảm thiểu. Các mô hình định giá một startup dựa trên tài sản và doanh thu, liên tục không phản ánh đúng thực chất giá trị của startup, đặc biệt là startup công nghệ.

Biến động giá cổ phiếu Uber từ khi niêm yết vào đầu tháng 5.2019 (Nguồn: Yahoo Finance).

Ông Phan Lê Thành Long, Giám đốc Vin K toán Quản trị Công chứng Úc cho rằng hiện không có một phương pháp nào để định giá các startup. Việc định giá các mô hình kinh doanh này phụ thuộc vào khung nhà đầu tư, xu hướng thị trường và các tham số định giá. Lyft giảm giá sau IPO khiến các nhà đầu tư e ngại hơn khi Uber IPO sau đó một tháng rưỡi.

Cả WeWork, Uber và Lyft đều là những công ty không có lịch IPO. Số liệu trên thị trường USD.

Uber và Lyft được coi là hai ứng dụng xuất sắc nhất của ngành dịch vụ xe toàn cầu, góp phần thay đổi cách vận hành của thị trường vận tải trên quy mô toàn thế giới. Các ứng dụng ra đời sau hoạt động trên phạm vi vùng lãnh thổ và các quốc gia riêng biệt, cạnh tranh với công ty đầu tiên của mô hình này. Grab và Go-Jek tại Đông Nam Á, Kakao tại Hàn Quốc, DiDi tại Trung Quốc... phần nào thay đổi cách người tiêu dùng sử dụng các phương tiện cá nhân.

Tại Việt Nam, việc hình thành giao thông công cộng và bãi xe cá nhân hơn nữa, việc sử dụng và duy trì một chiếc ô tô cá nhân trở nên tốn kém và bất tiện, và có phần trở nên vô nghĩa vì dịch vụ xe buýt Grab, Be, hay GoViet...

Tương tự, Airbnb đã thay đổi cách những người thuê phòng cho các chuyến công tác và du lịch business linh hoạt, tiện lợi. Các khách sạn truyền thống bị mất vị thế cạnh tranh mạnh mẽ trong thị trường phòng/nhà cho thuê gần như hoàn toàn qua ứng dụng Airbnb. Mỗi năm có hơn 2 triệu khách hàng thuê phòng của Airbnb, theo thông tin công bố từ ứng dụng này.

Một văn phòng của WeWork tại Mexico (Ảnh: WeWork).

Hiện nay trên 126 thành phố với 836 văn phòng, WeWork vượt qua tất cả các doanh nghiệp cho thuê văn phòng truyền thống hiện có.

IPO hay niêm yết công khai trên sàn chứng khoán là cách các nhà đầu tư bán ra (qua các vòng gọi vốn) của các startup hiện thực hóa lợi nhuận sau thời gian dài không ngừng rót vốn.

Mức giá trước IPO thường đã trên số tiền các nhà đầu tư đã rót vào. Số tiền này, cũng như cách phân bổ theo công phần, dựa trên mô hình lý thuyết - số vốn có hai bên (nhà đầu tư và startup) chia sẻ. Vì vậy, mức giá đã ra thị trường không có kiểm soát chặt chẽ.

Về mặt tài chính, mô hình nhà đầu tư, nếu rót vào với cách mô hình cho vay, sẽ không làm giá trị của startup tăng lên, mà thậm chí có thể giảm đi.

Mark Suckling, chủ tịch Cento Ventures có trụ sở tại Singapore nói với Nikkei Asia Review, thách thức của Grab và GoJek trong thị trường là thuyết phục các nhà đầu tư các vòng gọi vốn sau.

Vic mô hình ứng dụng sang các dịch vụ khác như tài chính, vận tải, giáo dục, thậm chí khám chữa bệnh,... cũng là cách mà Grab và Go-Jek tìm kiếm lợi nhuận, học mô hình sinh

thái, kin to tài sn (v d liu) thuyt phc nhà u t trong các vòng gi vn tip theo.

MINH TH

(Theo: Báo điện tử Nhà Quản lý – Ngày đưa tin: 28/9/2019)